

Rolnummers 2793 en 2797
Arrest nr. 204/2004 van 21 december 2004

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 57 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gesteld door het Arbeidshof te Brussel.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en J. Spreutels, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij arresten van 18 en 25 september 2003 in zake, enerzijds, de Belgische Staat tegen M. Ainar en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Brussel en, anderzijds, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Gillis tegen M. Ahrouch en de Belgische Staat, waarvan de expedities ter griffie van het Arbitragehof zijn ingekomen op 29 september en 6 oktober 2003, heeft het Arbeidshof te Brussel de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, in die zin geïnterpreteerd dat de beperking van het recht op maatschappelijke dienstverlening dat in die bepaling is voorgeschreven, niet van toepassing is op een vreemdeling ten aanzien van wie materieel niet kan worden overgegaan tot een verwijdering krachtens artikel 14 van de wet van 22 december 1999, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet en artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, doordat het, enerzijds, de vreemdelingen die illegaal in het Koninkrijk verblijven en kunnen worden verwijderd en, anderzijds, de vreemdelingen die op grond van de bepalingen van de wet van 22 december 1999 een regularisatieaanvraag hebben ingediend en krachtens artikel 14 van diezelfde wet niet van het grondgebied kunnen worden verwijderd, op een verschillende manier behandelt ? »

2. « Schendt artikel 57, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, in die zin geïnterpreteerd dat een vreemdeling ten aanzien van wie materieel niet kan worden overgegaan tot een verwijdering krachtens artikel 14 van de wet van 22 december 1999, gewone maatschappelijke dienstverlening kan genieten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet en artikel 3 van het E.V.R.M., doordat het, enerzijds, de vreemdelingen die illegaal in het Koninkrijk verblijven en ervan kunnen worden verwijderd en bijgevolg enkel dringende medische hulp kunnen krijgen en, anderzijds, de vreemdelingen die op grond van de bepalingen van de wet van 22 december 1999 een regularisatieaanvraag hebben ingediend en krachtens artikel 14 van diezelfde wet niet van het grondgebied kunnen worden verwijderd, en derhalve de bij artikel 57, § 1, georganiseerde dienstverlening genieten, op een verschillende manier behandelt ? »

3. « Schendt artikel 57 van de wet van 8 juli 1976, in die zin geïnterpreteerd dat de regularisatieaanvragers het recht op maatschappelijke dienstverlening, georganiseerd bij § 1 van die bepaling, zouden moeten genieten, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk of in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet en artikel 3 van het E.V.R.M., doordat het, enerzijds, de vreemdelingen die op grond van de bepalingen van de wet van 22 december 1999 een regularisatieaanvraag hebben ingediend en krachtens artikel 14 van diezelfde wet niet van het grondgebied kunnen worden verwijderd en, anderzijds, de vreemdelingen die op regelmatige wijze in het Koninkrijk verblijven krachtens een verblijfsvergunning afgegeven op grond van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, op dezelfde manier behandelt ? »

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 2793 en 2797 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad;
- M. Ahrouch, wonende te 1060 Brussel, Emile Feronstraat 100, in de zaak nr. 2797;
- het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Gillis, waarvan de kantoren zijn gevestigd te 1060 Brussel, Fernand Bernierstraat 40, in de zaak nr. 2797;
- het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Brussel, waarvan de kantoren zijn gevestigd te 1000 Brussel, Hoogstraat 298A, in de zaak nr. 2793;
- T. Barry, wonende te 1000 Brussel, Oppemstraat 14.

T. Barry, de Ministerraad en M. Ahrouch hebben memories van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 9 juni 2004 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. J. Maenaut, advocaat bij de balie te Brussel, voor M. Ahrouch, in de zaak nr. 2797;
 - . Mr. A. Deswaef, advocaat bij de balie te Brussel, voor T. Barry;
 - . Mr. M. Legein, advocaat bij de balie te Brussel, voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Sint-Gillis, in de zaak nr. 2797, en voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Brussel, in de zaak nr. 2793;
 - . Mr. P. Schaffner, tevens *loco* Mr. D. Gérard, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en E. Derycke verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

In de twee zaken is bij het Arbeidshof te Brussel een beroep aanhangig gemaakt tegen een vonnis waarin de beslissing van het O.C.M.W. teniet werd gedaan waarbij het voordeel van de maatschappelijke dienstverlening werd toegekend aan een vreemdeling die een regularisatieaanvraag had ingediend, voor de periode die aan de regularisatie voorafging.

Na de uiteenzetting van de stellingen van de partijen en van het auditoraat-generaal met betrekking tot de divergentie in de rechtspraak tussen het Arbitragehof en het Hof van Cassatie met betrekking tot de

toepasselijkheid van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 op de regularisatieaanvragers, wijst het Arbeidshof op de tegenstrijdigheden in de gerechtelijke rechtspraak waartoe de voormelde divergentie leidt; sommige sociale rechtscolleges volgen immers het Hof van Cassatie, andere volgen het Arbitragehof.

De verwijzende rechter acht het « ongezond » dat een rechtscollege, zelfs indien het « geneigd is de arresten van het Arbitragehof op juridisch vlak te volgen », zich niettemin richt naar de rechtspraak van het Hof van Cassatie, « wetende dat indien het aan de geïntimeerde, die in dit geval de regularisatie aanvraagt, het recht op maatschappelijke dienstverlening zou weigeren, onvermijdelijk een voorziening zou worden ingesteld tegen het arrest dat zou zijn gewezen ».

Na te hebben gewezen op de eventuele weerslag van het antwoord dat het Hof dient te geven op een andere prejudiciële vraag – dat betrekking heeft op de achterstallen inzake maatschappelijke dienstverlening en die intussen is beslecht bij het arrest nr. 112/2003 - stelt het Arbeidshof de drie voormelde prejudiciële vragen, op de in ondergeschikte orde geformuleerde suggestie van de Ministerraad.

III. *In rechte*

- A -

Memorie van de Ministerraad

A.1. De Ministerraad herinnert aan de aan de verwijzende rechter voorgelegde feiten en zet vervolgens de draagwijdte uiteen die aan artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 dient te worden gegeven ingevolge het arrest nr. 43/98 van het Hof; er wordt onderstreept dat dat arrest slechts van de vaststelling van grondwettigheid van artikel 57, § 2, is afgeweken in zoverre de bij die bepaling voorgeschreven beperking van de maatschappelijke dienstverlening van toepassing zou zijn op de asielaanvragers die voor de Raad van State een beslissing tot weigering van hun aanvraag hebben betwist; die beperking van de maatschappelijke dienstverlening is daarentegen verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel, in zoverre zij van toepassing is op de andere categorieën van vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven. De Ministerraad is van mening dat die interpretatie wordt bevestigd in de latere arresten nrs. 108/98, 80/99 en 57/2000 van het Hof.

A.2.1. De Ministerraad onderzoekt vervolgens de invloed, op dat gebied, van de goedkeuring van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk, alsook de arresten die het Hof naar aanleiding van die wet heeft gewezen.

A.2.2. Die partij merkt meteen op dat, niettegenstaande het feit dat in de parlementaire voorbereiding van die wet duidelijk wordt gesteld dat de aanvraag tot regularisatie op zich niet een recht op maatschappelijke dienstverlening opende, regularisatieaanvragers zich nochtans op die hoedanigheid hebben gebaseerd om een dergelijke dienstverlening te eisen en, meer bepaald door artikel 14 van de voormelde wet aan te voeren.

De Ministerraad betwist dat een dergelijke draagwijdte zou kunnen worden gegeven aan dat artikel 14 en baseert zich daarbij in de eerste plaats op de natuurlijke verwantschap ervan met de regularisatie waarin artikel 9, derde lid, van de wet van 22 december 1980 voorziet. Volgens de Ministerraad heeft artikel 14 van de wet van 22 december 1999 uitsluitend tot gevolg heeft dat de uitzetting van de vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend, verboden is, aangezien het bevel om het grondgebied te verlaten – hoewel het behouden blijft - immers niet is uitgevoerd. Die aanvragers vallen derhalve onder het toepassingsgebied van het voormelde artikel 57, § 2.

A.2.3. De Ministerraad zet vervolgens het arrest nr. 131/2001 van het Hof uiteen, waarbij hij de essentiële beginselen ervan overneemt, arrest dat de grondwettigheid heeft aanvaard van de interpretatie volgens welke artikel 57, § 2, op de regularisatieaanvragers van toepassing is; de Ministerraad merkt op dat die rechtspraak is bevestigd in de arresten nrs. 14 tot 17/2002 van het Hof.

A.2.4. De Ministerraad vervolgt dat het Hof van Cassatie die wil, die de wetgever duidelijk heeft geuit en die door de voormelde rechtspraak van het Hof is gevalideerd, echter terzijde heeft gelaten. In zijn arrest van

17 juni 2002, bevestigd door dat van 7 oktober 2002, heeft het Hof van Cassatie immers beslist dat artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 niet op de regularisatieaanvragers van toepassing was.

De Ministerraad bekritiseert zowel de coherentie van de redenering van het Hof van Cassatie in die arresten als het motief dat door hetzelfde Hof werd aangevoerd om de rechtspraak van het Arbitragehof niet in acht te nemen, maar stelt vast dat uit die situatie een divergentie van de rechtspraak voortvloeit die de verwijzende rechter ertoe heeft geleid deze prejudiciële vragen te stellen. Hij merkt bovendien op dat de verwijzende rechter, in een arrest dat dateert van vóór de arresten waarin onderhavige prejudiciële vragen zijn gesteld, zijn « ontreddering », in diverse opzichten, ten aanzien van het standpunt dat door het Hof van Cassatie in die aangelegenheid is aangenomen, reeds tot uiting heeft gebracht.

A.3. De Ministerraad gaat vervolgens in op de grond van de zaak en bekritiseert in de eerste plaats het standpunt van het Hof van Cassatie, en zulks in diverse opzichten.

Het standpunt van het Hof van Cassatie is in de eerste plaats contradictoir. Aangezien dat Hof de onwettigheid van het verblijf van de kandidaten voor regularisatie aanneemt, kan artikel 57, § 2, eerste lid, immers niet op hen worden toegepast.

Anderzijds zijn de bewoordingen van die bepaling volkomen duidelijk: zij beperken, zonder mogelijke interpretatie, de maatschappelijke dienstverlening tot enkel de dringende medische hulp.

Door een beroep te doen op artikel 14 van de wet van 22 december 1999 om de draagwijdte van artikel 57, § 2, te wijzigen - door de regularisatieaanvragers aan de toepassing ervan te doen ontsnappen - neemt het Hof overigens « stelling ten aanzien van de inachtneming van de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie door de wetgever », bevoegdheid die nochtans uitsluitend aan het Arbitragehof toekomt.

Tot slot was het Hof van Cassatie - waarvan de arresten slechts een betrekkelijk gezag van gewijsde hebben - ertoe gehouden zich neer te leggen bij het « versterkte » betrekkelijk gezag van gewijsde van de arresten van het Hof, wat het Hof van Cassatie niet heeft gedaan in zijn arresten van juni en oktober 2002.

A.4.1. Vervolgens zet de Ministerraad de twee discriminaties uiteen waartoe de stelling van het Hof van Cassatie leidt en die in de prejudiciële vragen aan het Arbitragehof worden voorgelegd.

A.4.2. Enerzijds zou de toekenning van maatschappelijke dienstverlening (artikel 57, § 1) aan de regularisatieaanvragers - met andere woorden, het feit hen niet te beperken tot de toekenning van dringende medische hulp (artikel 57, § 2) - ertoe leiden dat, onder de vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven, de regularisatieaanvragers en de andere vreemdelingen verschillend worden behandeld, om reden dat de eerstgenoemden, in tegenstelling met de anderen, niet kunnen worden uitgezet.

Ten aanzien van dat eerste verschil in behandeling waartoe het standpunt van het Hof van Cassatie leidt, wijst de Ministerraad in de eerste plaats op de vergelijkbaarheid van de twee voormelde categorieën van vreemdelingen, vermits zij zich in de twee gevallen in een situatie van onwettig verblijf bevinden - wat het Hof van Cassatie toegeeft.

De Ministerraad wijst vervolgens op de zeer duidelijke rechtspraak van het Arbitragehof volgens welke het in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel was die twee categorieën van vreemdelingen te onderwerpen aan artikel 57, § 2, aangezien, enerzijds, het criterium afgeleid uit de wettigheid van het verblijf een objectief en pertinent criterium is ten aanzien van het immigratiebeleid en, anderzijds, het feit niet van het territorium te kunnen worden verwijderd als gevolg van een regularisatieaanvraag, tot gevolg heeft, niet dat het verblijf wettig wordt, maar enkel dat het als getolereerd wordt beschouwd.

Besloten wordt dat, aangezien de interpretatie van het Hof van Cassatie tot een nieuwe discriminatie leidt, de eerste twee prejudiciële vragen - gegrond op die interpretatie - bevestigend moeten worden beantwoord.

A.4.3. De tweede discriminatie die volgens de Ministerraad uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie zou voortvloeien, is die welke in de derde prejudiciële vraag aan de orde is: de toekenning van maatschappelijke dienstverlening aan de regularisatieaanvragers zou ertoe leiden dat zij, op dat vlak, op dezelfde manier worden behandeld als de vreemdelingen die regelmatig op het grondgebied verblijven, terwijl de eerstgenoemden zich juist, in tegenstelling met de in tweede instantie genoemden, in een situatie van illegaal verblijf bevinden.

Zich in het bijzonder baserend op het arrest nr. 131/2001, overweging B.3.5, merkt de Ministerraad op dat de twee voormelde categorieën van vreemdelingen zich in essentieel verschillende situaties bevinden. Daaruit volgt, volgens de rechtspraak van het Hof, dat zij enkel op dezelfde manier kunnen worden behandeld indien er een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. In tegenstelling met de zienswijze van het Hof van Cassatie, kan artikel 14 van de wet van 22 december 1999 niet een dergelijke verantwoording vormen. Zowel uit de parlementaire voorbereiding van de wet als uit de rechtspraak van het Arbitragehof blijkt immers duidelijk dat artikel 14, hoewel het tot gevolg heeft dat de verwijdering van het grondgebied tijdens het onderzoek van de aanvraag wordt verhinderd, daarentegen geenszins de rechtssituatie van de aanvragers wijzigt en, meer bepaald, voor hen op zich niet het recht op maatschappelijke dienstverlening opent.

De derde prejudiciële vraag dient derhalve bevestigend te worden beantwoord.

Standpunt van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (O.C.M.W.'s) van Brussel (zaak nr. 2793) en van Sint-Gillis (zaak nr. 2797)

A.5. In hun identieke memories voeren de partijen aan dat de Raad van State, in zijn advies ten aanzien van de wet van 22 december 1999, toen in de fase van ontwerp, aan de Regering heeft gesuggereerd artikel 14 - dat de verwijdering van het grondgebied gedurende het onderzoek van de aanvraag belet - te voorzien van een afwijking op de toepassing, gedurende dat onderzoek, van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976, dat de maatschappelijke dienstverlening beperkt tot dringende medische hulp.

Hoewel zij een kritische benadering aanhouden, merken die partijen in hun memories op dat de Regering aan die opmerking evenwel geen gevolg heeft gegeven, maar, integendeel, van mening was dat het indienen van een regularisatieaanvraag op zich niet het recht op maatschappelijke dienstverlening opende. Daarnaast wijzen de O.C.M.W.'s op de humane en financiële problemen als gevolg van die houding, zowel voor de aanvragers zelf als voor de O.C.M.W.'s.

Voor het overige verwijzen die twee partijen naar de wijsheid van het Hof voor de antwoorden die op de prejudiciële vragen moeten worden gegeven.

Memorie van T. Barry

A.6.1. In die memorie stelt die partij bij de procedure die aanleiding heeft gegeven tot de zaak nr. 2793, dat de redenering van het Arbitragehof in zijn arrest nr. 131/2001 gegrond is op een lezing van de wet van 22 december 1999 die *a posteriori* verkeerd blijkt te zijn, aangezien die lezing door het Hof van Cassatie is verworpen in zijn arresten van juni en oktober 2002.

A.6.2. Overigens zouden de te dezen gestelde vragen leiden tot « een redenering die radicaal verschilt » van die welke het Hof in zijn voormeld arrest nr. 131/2001 heeft uiteengezet. Te dezen zou niet een verschil in behandeling tussen Belgen en vreemdelingen met wettig verblijf, enerzijds, en regularisatieaanvragers, anderzijds, in het geding zijn, maar een « ontstentenis van verschil » tussen die categorieën. Om tot een discriminatie te besluiten zou dus het bestaan van een fundamenteel verschil in situatie tussen die categorieën moeten worden bewezen.

Volgens T. Barry kunnen verschillen in behandeling ter zake niet worden ingevoerd, in de eerste plaats omdat artikel 57 van de wet van 8 juli 1976 zijn grondslag vindt in het beginsel van de inachtneming van de menselijke waardigheid, ten aanzien waarvan geen verschillende graden van bescherming mogen worden bedacht. Dat beginsel is volgens T. Barry geconcretiseerd in verschillende arresten van het Hof, namelijk de arresten nrs. 51/94, 80/99 en 106/2003.

Overigens was er tussen de drie voormelde arresten en de hypothese van het onderzoek van een regularisatieaanvraag een gelijklopende situatie. In elk van de situaties die in de drie arresten aan de orde zijn, is er immers die evidentie dat het niet opportuun is de betrokken vreemdelingen - zelfs al zouden zij onwettig op het grondgebied blijven - te verplichten het Koninkrijk te verlaten : naar gelang van het geval bestaat, als gevolg van dat vertrek, het risico dat zij het voordeel van het recht op toegang tot de rechtbanken verliezen (Arbitragehof, nr. 43/98), dat hun gezondheid nog meer in gevaar wordt gebracht (Arbitragehof, 80/99) of dat de kinderen van hun ouders worden gescheiden (Arbitragehof, nr. 106/2003). Met betrekking tot de asielaanvragers is het ook helemaal niet opportuun dat zij - door beperkingen op de maatschappelijke dienstverlening -, ertoe worden aangezet het land te

verlaten, vermits, krachtens artikel 11 van de wet van 22 december 1999, zij zich ter beschikking van de overheid moeten houden.

Standpunt van M. Ahrouch (zaak nr. 2797)

A.7.1. Die partij brengt de prejudiciële vragen en de feiten van de zaak in herinnering en voert ook aan dat de doelstelling die erin bestaat, tot ondersteuning van de beperking tot dringende medische hulp, de vreemdeling ertoe te willen aanzetten het grondgebied te verlaten, te dezen niet in aanmerking kan worden genomen aangezien artikel 11 van de wet van 22 december 1999 de asielaanvrager juist verplicht zich ter beschikking van de overheid te houden.

Bovendien staat artikel 12 van dezelfde wet toe de kennelijk ongegronde aanvragen snel te weren, een element dat door het Hof in zijn arrest nr. 43/98 (B.35) in aanmerking is genomen om te besluiten tot het onevenredig karakter van artikel 57, § 2, met betrekking tot de in dat arrest bedoelde kandidaat-vluchtelingen.

Tot slot is er betwisting over het risico dat een eventuele toevloed van kandidaten zou worden veroorzaakt, aangezien artikel 9, 2°, van de wet de aanvragers verplicht te bewijzen dat zij op 1 oktober 1999 daadwerkelijk op het grondgebied verbleven.

A.7.2. Met betrekking tot de derde prejudiciële vraag wijst M. Ahrouch op de ommekeer die volgens hem is opgetreden in de mening van de Ministerraad betreffende de vergelijkbaarheid van de vergeleken categorieën. Volgens de memorie zou de prejudiciële vraag niet moeten worden beantwoord, « vermits de categorieën van personen niet vergelijkbaar zijn ».

Zelfs in de veronderstelling dat de vreemdelingen die regelmatig op het grondgebied verblijven en diegenen die een regularisatie hebben aangevraagd, vergelijkbaar zijn, zou er geen discriminatie kunnen zijn, aangezien daarbij immers wordt verondersteld dat een van de categorieën een nadeel zou ondergaan - wat niet het geval is, vermits beide categorieën logischerwijze toegang hebben tot volledige maatschappelijke dienstverlening.

Memorie van antwoord van T. Barry

A.8.1. In een eerste deel van die tweede memorie antwoordt T. Barry op de argumenten die door de Ministerraad zijn uiteengezet.

Hij stelt dat de oorsprong van de interpretatieproblemen die door artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 worden veroorzaakt, niet ligt in het arrest nr. 43/98 van het Hof, maar in de contradictie tussen de doelstellingen - en dus middelen - van de wetgever, tegenstrijdigheid die in 1984 aan het licht zou zijn gekomen.

Aanvankelijk had de wet van 8 juli 1976 immers tot doel, door middel van de maatschappelijke dienstverlening, de menselijke waardigheid te waarborgen; in die optiek had de kwestie van de regelmatigheid van het verblijf derhalve geen enkele weerslag.

Met de wet van 28 juni 1984 komt evenwel een tweede doelstelling op de voorgrond, die erin bestaat sommige vreemdelingen uit het land te zetten en die zich heeft vertaald in de beperking tot de dringende medische hulp voor de vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven; die wet heeft evenwel artikel 1 van de wet van 8 juli 1976 niet opgeheven, met als gevolg dat een tegenstrijdigheid is ontstaan tussen de twee hierboven vermelde doelstellingen. Die tegenstrijdigheid kan, volgens de memorie van antwoord, evenwel niet worden opgelost door de oorspronkelijke en fundamentele doelstelling van het recht op maatschappelijke dienstverlening te laten vallen, namelijk het recht op maatschappelijke dienstverlening verzekeren, een recht dat van nature van toepassing is op iedere persoon, ongeacht of die Belg of vreemdeling is, of die zich in een wettige of onwettige situatie bevindt. Hoewel het volgens T. Barry betreurenswaardig is dat het Hof in zijn arrest nr. 51/94 voorrang lijkt te hebben willen geven aan de tweede doelstelling ten nadele van die van de vrijwaring van de menselijke waardigheid, heeft het Hof die benadering evenwel genuanceerd in andere arresten, namelijk de arresten nrs. 43/98, 80/99 en 106/2003.

In de memorie van antwoord wordt vervolgens opgemerkt dat de hierboven aangehaalde tegenstrijdigheid opnieuw oplaait met het aannemen van de regularisatiewet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie. De commentaar die door de Regering tijdens de parlementaire voorbereiding is gegeven, alsmede het arrest nr. 131/2001 van het Hof - dat diezelfde commentaar in aanmerking heeft moeten nemen - zijn evenwel, volgens de memorie,

achterhaald sedert de arresten van het Hof van Cassatie van juni en oktober 2002. In dat opzicht moet nota worden genomen van het feit dat « de scheiding der machten het Arbitragehof verplicht zich te richten naar de interpretatie van de hoven en rechtbanken en niet naar die van een lid van de uitvoerende macht ».

A.8.2. In het tweede deel van zijn memorie betreurt T. Barry, ten aanzien van de argumenten die door de twee O.C.M.W.'s die partij zijn bij de procedure, zijn uiteengezet, dat in die argumenten wordt uitgegaan van louter budgettaire overwegingen, zonder zich enigszins te verklaren over de bestaanbaarheid van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 met de uitoefening van hun wettelijke opdracht zoals bepaald in dezelfde wet - namelijk een maatschappelijke dienstverlening verzekeren die in overeenstemming is met de menselijke waardigheid.

A.8.3. Tot slot wordt in de memorie van antwoord tot besluit onderstreept dat, in het geval dat het arrest van het Hof tot gevolg zou hebben dat hij wordt verplicht de maatschappelijke dienstverlening die hij tijdens het onderzoek van zijn aanvraag heeft ontvangen, terug te betalen, een dergelijk gevolg onder meer artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol, eventueel in samenhang gelezen met artikel 14 van dat Verdrag, zou schenden. Bovendien zou een dergelijke terugbetaling het *standstill*-effect van artikel 11 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten schenden.

Memorie van antwoord van de Ministerraad

A.9.1. Met betrekking tot de argumenten die door M. Ahrouch zijn uiteengezet, verwijst de Ministerraad in ruime mate naar zijn eerste memorie, onder meer wat de draagwijdte van het arrest nr. 43/98 van het Hof betreft alsmede betreffende de specifieke doelstelling die met artikel 14 van de wet van 22 december 1999 wordt nagestreefd.

Wat de derde prejudiciële vraag betreft, stelt de Ministerraad dat de Belgische Staat als gevolg van de rechtspraak van het Hof van Cassatie ertoe is gebracht aan de verwijzende rechter te vragen die prejudiciële vraag te stellen, waarop, volgens hem, bevestigend moet worden geantwoord.

A.9.2. Voorts betwist de Ministerraad ook de argumentatie die door T. Barry is uiteengezet, zowel doordat zij de ministeriële commentaar op artikel 14 in ontwerp als onjuist kwalificeert, als betreffende de weerslag van de rechtspraak van het Hof van Cassatie ten aanzien van de interpretatie van die bepaling.

Inzake de bijzonderheden van deze zaak ten opzichte van de zaak die aanleiding heeft gegeven tot het arrest nr. 131/2001 (A.6.2) betwist de Ministerraad overigens dat onderhavige prejudiciële vragen « een ontstentenis van verschil in behandeling » tot voorwerp zouden hebben; de eerste twee hebben immers betrekking op het verschil in behandeling onder vreemdelingen die onwettig op het grondgebied verblijven. De Ministerraad verwijst naar de argumenten die hij in zijn eerste memorie heeft uiteengezet en waarvan hij de essentie overneemt, alsmede naar het arrest nr. 131/2001, waarvan hij ruime uittreksels citeert.

Artikel 57, § 2, zou de zorg om het recht op de eerbiediging van het menselijk leven in aanmerking te nemen niet veronachtzamen, vermits dat artikel het voordeel van de dringende medische hulp handhaaft.

Wat het verband betreft met zogenaamde soortgelijke situaties, bedoeld in de arresten nrs. 43/98, 80/99 en 106/2003 van het Hof, kwalificeert de Ministerraad die gelijkens van situaties als « schijn » en maakt hij een onderscheid tussen het specifieke karakter van de situatie van de regularisatieaanvragers ten opzichte van elk van de drie gevallen bedoeld in de voormelde arresten - waarvan de laatste twee trouwens overeenkomen met situaties die gevallen van overmacht zijn.

- B -

De in het geding zijnde bepalingen

B.1.1. Volgens artikel 57, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna : de O.C.M.W.-wet) heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is. De dienstverlening is niet noodzakelijk geldelijk, doch kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.

B.1.2. Artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet bepaalt dat in afwijking van de andere bepalingen van die wet, de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt is tot het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft. De Koning kan bepalen wat onder dringende medische hulp begrepen moet worden.

Een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, verblijft volgens diezelfde bepaling illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend.

De maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, wordt, met uitzondering van de dringende medische hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Van het bepaalde in het voorgaande lid wordt afgeweken gedurende de termijn die strikt noodzakelijk is om de vreemdeling in staat te stellen het grondgebied te verlaten, voor zover hij een verklaring heeft ondertekend die zijn uitdrukkelijke intentie het grondgebied zo snel mogelijk te willen verlaten, weergeeft; deze termijn mag in geen geval een maand overschrijden.

B.1.3. De prejudiciële vragen hebben alle betrekking op personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend op grond van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

B.1.4. Artikel 2 van die wet bepaalt :

« Onverminderd de toepassing van artikel 9 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, is deze wet van toepassing op de aanvragen tot regularisatie van verblijf die ingediend worden door vreemdelingen die reeds daadwerkelijk in België verbleven op 1 oktober 1999 en die op het ogenblik van de aanvraag :

1° hetzij de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling hebben aangevraagd zonder een uitvoerbare beslissing te hebben ontvangen binnen een termijn van vier jaar; deze termijn wordt teruggebracht tot drie jaar voor de gezinnen met minderjarige kinderen die in België verbleven op 1 oktober 1999 en die de leeftijd hebben om naar school te gaan;

2° hetzij om redenen onafhankelijk van hun wil niet kunnen terugkeren naar het land of de landen waar ze vóór hun aankomst in België gewoonlijk verbleven hebben, noch naar hun land van herkomst, noch naar het land waarvan ze de nationaliteit hebben;

3° hetzij ernstig ziek zijn;

4° hetzij humanitaire redenen kunnen laten gelden en duurzame sociale bindingen in het land hebben ontwikkeld. »

B.1.5. Artikel 14 van de wet van 22 december 1999 bepaalt :

« Behalve voor maatregelen tot verwijdering die gemotiveerd zijn door de openbare orde of de nationale veiligheid, of tenzij de aanvraag kennelijk niet beantwoordt aan de voorwaarden bepaald in artikel 9, zal er niet feitelijk worden overgegaan tot verwijdering tussen de indiening van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen met toepassing van artikel 12. »

Ten gronde

B.2. De verwijzende rechter vraagt het Hof of artikel 57, §§ 1 en 2, van de O.C.M.W.-wet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met andere grondwetsbepalingen of met bepalingen van internationaal recht, indien het zo wordt geïnterpreteerd dat vreemdelingen ten aanzien van wie niet feitelijk kan worden

overgegaan tot een verwijdering krachtens artikel 14 van de wet van 22 december 1999, tijdens het onderzoek van hun aanvraag recht hebben op volledige maatschappelijke dienstverlening, waardoor, enerzijds, die vreemdelingen verschillend worden behandeld van de vreemdelingen die illegaal in het Rijk verblijven maar kunnen worden verwijderd en die enkel dringende medische hulp kunnen krijgen, en waardoor, anderzijds, die vreemdelingen op dezelfde wijze worden behandeld als vreemdelingen die op regelmatige wijze in het Rijk verblijven krachtens een verblijfsvergunning afgegeven op grond van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

B.3.1. De Ministerraad betwist de interpretatie dat de vreemdelingen die op grond van de wet van 22 december 1999 een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend, recht zouden hebben op volledige maatschappelijke dienstverlening tijdens de procedure tot onderzoek van hun aanvraag. Die interpretatie druist volgens de Ministerraad in tegen de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever.

B.3.2. In beginsel gaat het Hof bij de beantwoording van prejudiciële vragen uit van de ter toetsing voorgelegde norm in de interpretatie van de verwijzende rechter.

In casu echter heeft het Hof reeds eerder uitspraak gedaan over de in het geding zijnde bepalingen, zo geïnterpreteerd dat, tijdens de procedure tot onderzoek van hun aanvraag, de maatschappelijke dienstverlening aan regularisatieaanvragers die hierop op andere gronden geen recht hebben, wordt beperkt tot dringende medische hulp.

B.4.1. In de arresten nrs. 106/2000 en 32/2001 heeft het Hof uitspraak gedaan over een vordering tot schorsing en een beroep tot vernietiging van artikel 14 van de wet van 22 december 1999.

Volgens de verzoekende partij in die zaak had de wetgever die bepaling moeten aanvullen met een bepaling volgens welke de betrokken vreemdeling niet valt onder de toepassing van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet. Door niet een dergelijke bepaling toe te voegen, zou de wetgever volgens de verzoekende partij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet hebben geschonden.

B.4.2. In het arrest nr. 106/2000 heeft het Hof overwogen :

« In dezelfde parlementaire voorbereiding rees de vraag of de personen die een aanvraag tot regularisatie indienen recht hebben op maatschappelijke bijstand.

De zienswijze dat de aanvraag tot regularisatie de rechtspositie van de aanvrager niet wijzigt en hem bijgevolg geen recht op maatschappelijke bijstand geeft, werd in de parlementaire voorbereiding meermaals bevestigd » (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Verslag, doc. 50, 0234/005, p. 60; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen. 017, pp. 7, 8, 18 en 31-32; *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, verslag, nr. 2-202/3, p. 23). » (overweging B.4.2)

In het arrest nr. 32/2001 heeft het Hof overwogen :

« In dezelfde parlementaire voorbereiding rees de vraag of de personen die een aanvraag tot regularisatie indienen recht hebben op maatschappelijke dienstverlening.

De zienswijze dat een aanvraag tot regularisatie geen recht op maatschappelijke dienstverlening geeft, werd in de parlementaire voorbereiding meermaals uitgedrukt, zonder het voorwerp uit te maken van een wetsbepaling (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, verslag, doc. 50, 0234/005, p. 60; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen 017, pp. 7, 8, 18 en 31-32; *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, verslag, nr. 2-202/3, p. 23). » (overweging B.3.2)

In beide arresten besloot het Hof :

« In zoverre de verzoekende partij de wetgever verwijt dat hij aan artikel 14 van de wet van 22 december 1999 geen bepaling tot wijziging of tot aanvulling van het voormelde artikel 57, § 2, heeft ingevoegd, vraagt zij aan het Hof te oordelen over een weigering van de wetgever om een norm te wijzigen die een ander onderwerp heeft dan die van de bestreden norm. » (arrest nr. 106/2000, B.6, en arrest nr. 32/2001, B.5)

B.5.1. In de arresten nrs. 131/2001, 14/2002, 15/2002, 16/2002 en 17/2002 heeft het Hof uitspraak gedaan over een reeks prejudiciële vragen betreffende de grondwettigheid van artikel 57 van de O.C.M.W.-wet, door de verwijzende rechters voorgelegd in de interpretatie dat die bepaling aan de regularisatieaanvragers tijdens de procedure tot onderzoek van hun aanvraag, geen volledige maatschappelijke dienstverlening verleent, doch enkel dringende medische hulp.

B.5.2. In de lijn van de arresten nrs. 106/2000 en 32/2001 heeft het Hof vastgesteld dat de door de verwijzende rechters voorgelegde interpretatie steun vond in de tekst en in de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 1999. Het Hof heeft beslist dat

artikel 57 van de O.C.M.W.-wet, zo geïnterpreteerd dat, tijdens de procedure tot onderzoek van hun aanvraag, de maatschappelijke dienstverlening aan regularisatieaanvragers die hierop op andere gronden geen recht hebben, wordt beperkt tot dringende medische hulp, niet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.6.1. De wet van 22 december 1999 bepaalt niets betreffende de maatschappelijke dienstverlening aan de regularisatieaanvragers. Artikel 57 van de O.C.M.W.-wet maakt inzake maatschappelijke dienstverlening een onderscheid tussen vreemdelingen naargelang zij al dan niet legaal op het grondgebied verblijven. Sinds de wet van 30 december 1992 verduidelijkt artikel 57, § 2, dat de maatschappelijke dienstverlening aan illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen wordt beperkt tot dringende medische hulp. Die maatregel strekt ertoe de wetgeving betreffende het verblijfsstatuut van de vreemdelingen en diegene betreffende de maatschappelijke dienstverlening beter op elkaar af te stemmen.

B.6.2. In zijn advies omtrent het ontwerp van wet dat heeft geleid tot de wet van 22 december 1999 heeft de Raad van State de vraag gesteld of artikel 14 van de wet van 22 december 1999, dat bepaalt dat in beginsel tijdens de regularisatieprocedure niet feitelijk zal worden overgegaan tot verwijdering van het grondgebied, niet gepaard moest gaan met een afwijking van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet, die zou gelden voor de duur van de regularisatieprocedure en die het mogelijk zou maken aan de betrokken vreemdelingen het recht op maatschappelijke dienstverlening te verlenen. De Raad van State ging derhalve ervan uit dat het illegaal karakter van hun verblijf behouden bleef, zo niet was de vraag niet nuttig.

B.6.3. In de memorie van toelichting bij het ontwerp van wet antwoordt de Regering daarop :

« Om tegemoet te komen aan de bemerkingen van de Raad van State dient gepreciseerd te worden dat deze wet niet de bedoeling heeft het recht op sociale uitkeringen te doen ontstaan voor wie er anders geen zou hebben. Er wordt enkel een uitzonderlijke mogelijkheid in het leven geroepen om een wettig verblijf te verkrijgen. Het louter indienen van een verzoek daartoe opent geen recht op maatschappelijke dienstverlening en houdt dan ook geen discriminatie in ten aanzien van mensen die wettig in België verblijven en schendt derhalve het gelijkheidsbeginsel van artikel 10 van de Grondwet niet. » (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, p. 5)

B.6.4. In de parlementaire voorbereiding wordt daarna meermaals beklemtoond dat een aanvraag tot regularisatie niet de juridische verblijfsstatus van de betrokkenen wijzigt en als dusdanig geen recht op maatschappelijke dienstverlening doet ontstaan. Artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet werd daarom ongewijzigd behouden (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, p. 5, en DOC 50-0234/005, p. 60; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen. 017, pp. 7, 8, 18, 31 en 32; *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, p. 23).

B.6.5. Uit de parlementaire voorbereiding van dezelfde wet blijkt dat werd gestreefd naar een evenwicht tussen, enerzijds, de bekommernis om een humane en definitieve oplossing te vinden voor een grote groep vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verbleven en, anderzijds, de bekommernis te waken over de beheersbaarheid van de aanvragen met het oog op het welslagen van die grootschalige operatie (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, pp. 3-10, en DOC 50-0234/005, pp. 5-16).

B.6.6. De wetgever heeft niet gekozen voor een automatische regularisatie, doch wel voor een procedure waarbij van geval tot geval wordt onderzocht of aan de door de wet gestelde vereisten is voldaan. Door niet erin te voorzien dat het indienen van een regularisatieaanvraag op zich een recht op maatschappelijke dienstverlening zou doen ontstaan, heeft de wetgever de financiële aantrekkingskracht van de regularisatieaanvraag willen voorkomen om onterechte aanvragen, ingediend met de enkele bedoeling maatschappelijke dienstverlening te verkrijgen, te weren en om bijkomende illegale immigratie tegen te gaan (zie : *Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, p. 10, en DOC 50-0234/005, pp. 13, 60 en 65; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen. 017, pp. 31 en 32; *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, pp. 4 en 6).

B.7.1. Volgens artikel 14 van de wet van 22 december 1999 zal, behalve voor maatregelen tot verwijdering die gemotiveerd zijn door de openbare orde of de nationale veiligheid, of tenzij de aanvraag kennelijk niet beantwoordt aan de voorwaarden bepaald in artikel 9, er niet feitelijk worden overgegaan tot verwijdering tussen de indiening van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen met toepassing van artikel 12.

B.7.2. In de parlementaire voorbereiding van voormeld artikel 14 wordt de draagwijdte van die bepaling als volgt toegelicht :

« Dit artikel bekrachtigt het principe volgens hetwelk er niet zal worden overgegaan tot een effectieve verwijdering van de aanvragers tijdens de onderzoeksperiode van hun aanvraag. M.a.w. wanneer een verwijderingsmaatregel beslist werd, blijft deze bestaan maar er wordt over gewaakt dat deze materieel niet wordt uitgevoerd tot op de dag van de eventuele negatieve beslissing. » (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, p. 18)

B.7.3. Artikel 14 van de wet van 22 december 1999 heeft tot gevolg dat de vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend, gedurende die procedure op het grondgebied worden gedoogd, zonder aan diegenen onder hen die illegaal op het grondgebied verblijven een verblijfsvergunning te verlenen. Indien voorheen aan de betrokkenen het bevel was gegeven het grondgebied te verlaten, blijft dat bevel gelden, ook al wordt niet effectief tot gedwongen uitvoering overgegaan (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/001, p. 18).

B.7.4. Het ware niet redelijk geweest illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen, die vaak clandestien op het grondgebied verblijven, uit te nodigen om zich bekend te maken door een regularisatieaanvraag in te dienen, zonder hun de waarborg te geven dat zij niet « feitelijk » zouden worden verwijderd. Het is echter al evenmin redelijk te stellen dat het verlenen van die waarborg grondwettelijk slechts mogelijk zou zijn, indien het gepaard zou gaan met het verlenen van een recht op maatschappelijke dienstverlening, ook al is niet uitgemaakt dat zij aan de voorwaarden voor regularisatie voldoen.

Om in aanmerking te komen voor regularisatie op grond van de wet van 22 december 1999 dient de vreemdeling trouwens in de meeste gevallen reeds geruime tijd op het grondgebied te hebben verbleven, zonder ook toen recht te hebben gehad op andere maatschappelijke dienstverlening dan dringende medische hulp.

De wetgever heeft derhalve aan artikel 14 niet het verlenen van maatschappelijke dienstverlening willen verbinden en heeft daarom artikel 57 van de O.C.M.W.-wet niet gewijzigd.

B.8.1. De bedoeling van de wetgever om hangende de procedure geen O.C.M.W.-steun te verlenen, werd na de totstandkoming van de voormelde wet van 22 december 1999 opnieuw uitdrukkelijk bevestigd door de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie :

« De regularisatieaanvraag verandert in beginsel niets aan het recht op maatschappelijke dienstverlening. [...] Het feit dat de regularisatie wordt aangevraagd, geeft evenmin recht op maatschappelijke dienstverlening. » (*Hand.*, Kamer, 1999-2000, 23 maart 2000, HA 50 plen. 049, p. 12) (eigen vertaling)

B.8.2. Hetzelfde standpunt werd ingenomen door de Minister van Binnenlandse Zaken :

« Die wet is duidelijk. Ik herinner eraan dat de mogelijkheid tot regularisatie een gunst vanwege de Staat is : de regularisatieaanvraag wijzigt op zich niet de rechtstoestand van de regularisatieaanvragers op het vlak van maatschappelijke dienstverlening. Zodra zij geregulariseerd zullen zijn, zullen zij vanzelfsprekend volledige maatschappelijke dienstverlening krijgen. Dat is de wet en die moet worden toegepast. Ik kan daaraan niets toevoegen. » (*Hand.*, Kamer, 1999-2000, 6 april 2000, HA 50 plen. 051, p. 19) (eigen vertaling)

B.9. Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat de interpretatie dat, tijdens de procedure tot onderzoek van de aanvraag, de maatschappelijke dienstverlening aan regularisatieaanvragers die hierop op andere gronden geen recht hebben, wordt beperkt tot dringende medische hulp, steunt op de ondubbelzinnige bewoordingen van artikel 57 van de O.C.M.W.-wet, dat ter zake in geen uitzondering voor die categorie van vreemdelingen voorziet en bevestigd wordt door een eenduidige parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 1999.

B.10. Hieruit volgt dat de ongelijke behandeling van de twee categorieën van vreemdelingen die het voorwerp is van de eerste en de tweede prejudiciële vraag, en de gelijke behandeling die het voorwerp is van de derde prejudiciële vraag, niet bestaan, zodat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de andere in de prejudiciële vraag vermelde bepalingen, niet geschonden zouden kunnen zijn.

B.11. De verwijzende rechter legt echter artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet voor in de interpretatie volgens welke die bepaling niet van toepassing is op een vreemdeling die niet feitelijk van het grondgebied zal worden verwijderd op grond van artikel 14 van de wet van 22 december 1999.

B.12.1. Te dien aanzien dient te worden opgemerkt dat artikel 57 van de O.C.M.W.-wet inzake maatschappelijke dienstverlening een onderscheid maakt tussen vreemdelingen naargelang zij al dan niet legaal op het grondgebied verblijven.

B.12.2. Het komt de wetgever toe een beleid betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen te voeren en daaromtrent, met inachtneming van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, in de nodige maatregelen te voorzien die betrekking hebben op onder meer het vaststellen van de voorwaarden volgens welke het verblijf van een vreemdeling al dan niet wettig is.

B.12.3. Hoewel in de interpretatie van de verwijzende rechter artikel 14 van de wet van 22 december 1999 de toepassing verhindert van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet, kan uit die interpretatie niet worden afgeleid dat de betrokken vreemdelingen niet illegaal op het grondgebied zouden verblijven. Niet alleen heeft de wetgever bij de totstandkoming van de wet van 22 december 1999 uitdrukkelijk gesteld dat de aanvraag tot regularisatie niet de verblijfsstatus van de betrokken personen wijzigt (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, DOC 50-0234/005, p. 60, en *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, pp. 36 en 58), maar de regularisatie is juist bedoeld om de betrokkenen een wettig verblijfsstatuut te geven indien zij beantwoorden aan de door de wet gestelde vereisten, zodat niet staande kan worden gehouden dat ze reeds, vooraleer over hun aanvraag is beslist, legaal zouden zijn.

B.12.4. De wetgever heeft immers niet gekozen voor een automatische regularisatie, doch wel voor een procedure waarbij van geval tot geval wordt onderzocht of aan de door de wet gestelde vereisten is voldaan. Pas wanneer de aanvraag grondig is onderzocht, zal blijken of de betrokken vreemdeling voor regularisatie in aanmerking komt en dus een wettige verblijfsstatus kan verwerven.

B.12.5. Noch het in de prejudiciële vragen aangehaalde criterium (« het verbod van de tenuitvoerlegging van elke maatregel tot verwijdering ») en nog minder het criterium van artikel 14 van de regularisatiewet (« er zal niet feitelijk worden overgegaan tot verwijdering »), hebben tot gevolg dat betrokkene niet meer zou beantwoorden aan het door de wetgever in artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet ingevoerde criterium (« een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft »).

B.12.6. De beperking van de maatschappelijke dienstverlening tot dringende medische hulp is niet alleen gemotiveerd door het oogmerk de illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen ertoe aan te sporen het grondgebied te verlaten, maar ook door het feit dat de Staat niet dezelfde verplichtingen op zich dient te nemen ten aanzien van de noden van wie illegaal op het grondgebied verblijft als ten aanzien van wie er op wettige wijze verblijft.

B.13.1. De interpretatie voorgelegd door de verwijzende rechter, dat artikel 14 niet alleen tot gevolg zou hebben dat de betrokkenen tijdens het onderzoek van hun aanvraag niet feitelijk van het grondgebied kunnen worden verwijderd maar bovendien ook tot gevolg zou hebben dat de regularisatieaanvragers recht krijgen op volledige maatschappelijke dienstverlening, impliceert dat, zonder een uitdrukkelijke wettelijke bepaling, voor één categorie van vreemdelingen wordt afgeweken van de basisbeginselen vervat in artikel 57 van de O.C.M.W.-wet, dat het verlenen van volledige O.C.M.W.-hulp verbindt aan het hebben van een legaal verblijfsstatuut of aan het zich bevinden in een voor de bevoegde instanties hangende asielprocedure en dat aan personen die illegaal op het grondgebied verblijven, enkel dringende medische hulp waarborgt.

B.13.2. In die interpretatie wordt onder de illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen een onderscheid gemaakt tussen de vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend, voor wie volgens de prejudiciële vragen het voormelde artikel 14 de toepassing van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet zou verhinderen, en de andere illegale vreemdelingen, voor wie die in dat artikel besloten beperking onverkort geldt. In die interpretatie volstaat het louter indienen van een aanvraag tot regularisatie op basis van de wet van 22 december 1999 om volledige maatschappelijke dienstverlening te verkrijgen, ook al bevinden de betrokkenen zich niet in de voorwaarden om voor regularisatie in aanmerking te komen.

B.14.1. Bij de beoordeling van het al dan niet gerechtvaardigd karakter van de in het geding zijnde bepaling in de interpretatie van de verwijzende rechter dient voor ogen te worden gehouden dat inzake maatschappelijke dienstverlening, binnen de groep van regularisatieaanvragers, een onderscheid moet worden gemaakt. Sommige regularisatieaanvragers genoten op basis van andere juridische gronden reeds maatschappelijke dienstverlening vóór de totstandkoming van de wet van 22 december 1999

en behouden dat recht tijdens de procedure. De uitbreiding van de maatschappelijke dienstverlening die het gevolg is van de interpretatie van de verwijzende rechter heeft dus enkel betrekking op regularisatieaanvragers die zich niet hebben gedragen overeenkomstig de bestaande verblijfsreglementering en zich door hun eigen toedoen in een onwettige verblijfssituatie bevinden, hetzij doordat zij zich zonder toestemming toegang tot het grondgebied hadden verschaft en in de clandestiniteit waren gebleven, hetzij doordat zij op het grondgebied verblijven na het verstrijken van de periode waarvoor zij de vereiste toestemming hadden verkregen, hetzij doordat zij, na een asielaanvraag te hebben ingediend, uitgeprocedeerd waren en geen gevolg hebben gegeven aan een bevel het grondgebied te verlaten.

B.14.2. Aannemen dat louter door het indienen van een regularisatieaanvraag, zonder dat is uitgemaakt of de betrokkene effectief voor regularisatie in aanmerking komt, een recht ontstaat op maatschappelijke dienstverlening, houdt in dat ook personen die weten dat zij in geen enkel opzicht voor regularisatie in aanmerking kunnen komen, te kwader trouw een aanvraag zouden kunnen indienen, waarvan het gevolg zou zijn dat ze een recht zouden krijgen op volledige maatschappelijke dienstverlening. In die interpretatie zouden de betrokken vreemdelingen ten onrechte worden bevoordeeld ten aanzien van de illegale vreemdelingen die, omdat zij meenden niet voor regularisatie in aanmerking te komen, geen aanvraag hebben ingediend, voor wie artikel 14 van de wet van 22 december 1999 niet verhindert dat zij van het grondgebied kunnen worden verwijderd en ten aanzien van wie niet wordt betwist dat ze geen recht hebben op volledige maatschappelijke dienstverlening.

B.14.3. Zoals het Hof in het arrest nr. 131/2001 heeft gesteld, is de situatie van regularisatieaanvragers objectief verschillend van de situatie van degenen die, vóór de totstandkoming van de wet van 22 december 1999, op grond van de daartoe geëigende procedures, een wettige verblijfsstatus hadden verkregen of voor de bevoegde instanties nog een asielaanvraag hangende hadden.

Gelet op dat verschil, is er in de gegeven omstandigheden geen objectieve en redelijke rechtvaardiging voorhanden om die categorieën op dezelfde wijze te behandelen bij het verlenen van maatschappelijke dienstverlening en zonder een daartoe strekkende wettelijke bepaling af te wijken van de beginselen die aan de basis liggen van artikel 57 van de O.C.M.W.-wet.

B.14.4. Ten slotte zou artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet in de voorgelegde interpretatie ook een niet-gerechvaardigd onderscheid in behandeling instellen tussen regularisatieaanvragers en kandidaat-vluchtelingen, nu aan de eerste categorie tijdens het onderzoek van hun aanvraag geldelijke dienstverlening zou kunnen worden verstrekt, terwijl de maatschappelijke dienstverlening aan de tweede categorie overeenkomstig artikel 57ter van die wet, ingevoegd bij de wet van 2 januari 2001, beperkt wordt tot dienstverlening *in natura* in een opvangcentrum waar de betrokkenen verplicht zijn ingeschreven, alhoewel zij, in tegenstelling tot de eerste categorie, de bescherming genieten die wordt geboden door het Internationaal Verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen.

B.14.5. In zijn arrest nr. 32/2001, waarmee het beroep tegen artikel 14 van de wet van 22 december 1999 werd verworpen, heeft het Hof overigens impliciet maar zeker geoordeeld dat dat artikel het voormelde artikel 57, § 2, niet had gewijzigd.

B.14.6. Krachtens artikel 9, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 kan het Hof bijgevolg geen rekening houden met de interpretatie die aan het Hof wordt voorgelegd, nu zij onbestaanbaar is met wat het Hof in het arrest nr. 32/2001 heeft geoordeeld.

B.15. Aangezien de wetgever niet heeft voorzien in een automatische regularisatie, maar wel in een procedure waarbij van geval tot geval moet worden onderzocht of de betrokkenen voor regularisatie in aanmerking komen, kan artikel 57, §§ 1 en 2, van de O.C.M.W.-wet niet in die zin worden geïnterpreteerd dat de betrokkenen louter door het indienen van hun aanvraag, en voordat die aanvraag is onderzocht en hun verblijf wordt geregulariseerd, recht zouden hebben op volledige maatschappelijke dienstverlening.

B.16. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat de in het geding zijnde bepalingen, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14 van de wet van 22 december 1999, door de verwijzende rechter zo moeten worden geïnterpreteerd dat ze de vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie indienen, zolang hun verblijfsstatus niet is geregulariseerd, enkel dringende medische hulp waarborgen.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 57, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat niet van toepassing is op de vreemdeling die onwettig op het grondgebied verblijft en die een regularisatieaanvraag heeft ingediend op grond van de wet van 22 december 1999, zolang zijn verblijf niet is geregulariseerd, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet en met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

- Artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waarvan de draagwijdte niet is gewijzigd bij artikel 14 van de wet van 22 december 1999 en dat dus van toepassing is op de vreemdeling die onwettig op het grondgebied verblijft en die een regularisatieaanvraag heeft ingediend op grond van de wet van 22 december 1999, zolang zijn verblijf niet is geregulariseerd, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet en met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 21 december 2004.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior